

170
ZÁKON
ze dne 9. dubna 2002
o válečných veteránech

Preamble

Maje na zřeteli morální ocenění mužů a žen, kteří s nasazením vlastních životů bojovali za vlast, bránili hodnoty svobody a demokracie a veden přáním připomenout ideály vlastenectví, cti a statečnosti všem občanům,
Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje podmínky pro vydání osvědčení válečného veterána a úkoly Ministerstva obrany (dále jen "ministerstvo") v oblasti péče o válečné veterány; upravuje rovněž zabezpečení oslav Dne válečných veteránů, jiných slavnostních a pietních akcí za účasti válečných veteránů a jmenování válečných veteránů do vyšších vojenských hodností.

§ 3

Válečný veterán

(1) Válečným veteránem je státní občan České republiky, který po 8. květnu 1945 jako voják v činné službě, příslušník armády, která v rozhodné době byla považována za armádu spojeneckou, nebo příslušník armády státu, jehož je Česká republika právním nástupcem, (dále jen „voják“) anebo jako příslušník bezpečnostního sboru konal službu

a) nepřetržitě alespoň po dobu 90 kalendářních dnů v zahraniční misi v místě ozbrojeného konfliktu nebo v místě s výrazně zhoršenou bezpečnostní situací,

b) v souhrnu nejméně po dobu 360 kalendářních dnů v jiných zahraničních misích, než je uvedeno pod písmenem a), které se uskutečnily na základě rozhodnutí mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem; nejkratší započitatelná doba podle tohoto ustanovení však činí nejméně 90 dnů nepřetržitého výkonu služby, nebo

c) jednotlivě v zahraničních misích po dobu kratší než dobu podle písmene a) nebo b), kdy však celková doba služby po vzájemném sečtení činí alespoň 360 kalendářních dnů; doba výkonu služby v místě ozbrojeného konfliktu nebo v místě s výrazně zhoršenou bezpečnostní situací kratší než doba uvedená pod písmenem a) se v tomto případě do celkové doby služby započítává čtyřnásobně, pokud po tomto přepočtu dosáhne nejméně 90 dnů.

(2) Válečným veteránem je rovněž státní občan České republiky, který jako zaměstnanec ústředního orgánu státní správy, bezpečnostního sboru nebo ozbrojených sil (dále jen „zaměstnanec“) plnil úkoly v místě ozbrojeného konfliktu anebo v místě s výrazně zhoršenou bezpečnostní situací nebo v jiné zahraniční misi, a to po dobu stanovenou v odstavci 1 písm. a), b) nebo c).

(3) Za válečného veterána se nepovažuje voják nebo příslušník bezpečnostního sboru, i když splňuje podmínky podle odstavce 1, pokud byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem služby podle odstavce

1 nebo mu byl uložen trest ztráty vojenské hodnosti. Za válečného veterána se dále nepovažuje ani voják, pokud mu zanikl služební poměr odnětím hodnosti, nebo příslušník bezpečnostního sboru, pokud mu byl uložen kázeňský trest odnětí služební hodnosti. Za válečného veterána se nepovažuje ani zaměstnanec, i když splňuje podmínky podle odstavce 2, pokud byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za trestný čin spáchaný v souvislosti s plněním úkolů podle odstavce 2.

(4) Do doby podle § 3 odst. 1 nelze započít dobu služby nebo plnění úkolů, které byly vykonávány ve prospěch režimu jednajícího v rozporu se zásadami demokratické společnosti, respektující práva občanů vyjádřená Chartou Organizace spojených národů, Všeobecnou deklarací lidských práv a navazujícími mezinárodními pakty o občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních právech.

(5) Válečným veteránem je také občan České republiky, který byl účastníkem národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a je nositelem osvědčení podle § 1 odst. 1 písm. a) až f) zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, ve znění pozdějších předpisů.

§ 3a

Odstranění tvrdosti zákona

(1) Ministr obrany může na základě písemné a odůvodněné žádosti o odstranění tvrdosti zákona rozhodnout o tom, že za válečného veterána se považuje i osoba, která

a) nesplnila podmínky uvedené v § 3 odst. 1 písm. a), protože zahraniční mise byla ukončena před uplynutím 90 dnů,

b) nesplnila podmínky uvedené v § 3 odst. 1 písm. a) nebo b), pokud v průběhu zahraniční mise vykonala mimořádně záslužný čin, nebo

c) nesplnila podmínky uvedené v § 3 odst. 1 písm. a) nebo b), pokud v průběhu zahraniční mise utrpěla bez vlastního zavinění újmu na zdraví, v jejímž důsledku jí byla účast v zahraniční misi ukončena.

(2) Proti rozhodnutí o žádosti podle odstavce 1 nelze podat rozklad.

§ 4

Osvědčení válečného veterána

(1) Osvědčení válečného veterána ministerstvo vydává na základě písemné žádosti osob uvedených v § 3 odst. 1 a 2. Žádost kromě náležitostí stanovených správním řádem obsahuje místo narození, státní občanství a případně hodnost nebo služební hodnost s hodnostním označením. Žadatel dále uvede místo a dobu služby nebo plnění úkolů v misích, a bylo-li mu vydáno osvědčení o účasti na národním boji za osvobození podle jiného právního předpisu^{1d}), uvede číslo tohoto osvědčení.

(2) Ministerstvo v řízení ověří, zda jsou splněny podmínky pro vydání osvědčení válečného veterána. Jsou-li tyto podmínky splněny, vydá osvědčení válečného veterána.

(3) Ministerstvo vnitra nebo ústřední orgány státní správy poskytnou ministerstvu údaje potřebné k ověření splnění podmínek pro vydání osvědčení válečného veterána příslušníkům bezpečnostního sboru nebo zaměstnancům.

(4) Ve sporných případech Ministerstvo zahraničních věcí na žádost ministerstva vydá stanovisko, ve kterém určí, zda se jedná o misi v místě ozbrojeného konfliktu nebo v místě s výrazně zhoršenou bezpečnostní situací nebo jinou zahraniční misi, jaké bylo místo a doba

trvání této zahraniční mise a zda armáda, ve které osoba v době rozhodné pro vydání osvědčení válečného veterána konala službu, byla nebo je armádou spojeneckou.

(5) Osvědčení válečného veterána obsahuje hodnost nebo služební hodnost s hodnostním označením, titul, jméno, příjmení, místo a datum narození, údaje o výkonu služby nebo plnění úkolů a dále otisk razítka, datum a podpis oprávněné úřední osoby. Vzor osvědčení válečného veterána je uveden v příloze k tomuto zákonu.

§ 5

Příspěvek na stravování, pomoc při začleňování do občanského života a finanční podpora

(1) Válečnému veteránovi, který

a) je držitelem osvědčení podle zákona o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození nebo je poživatelé dávek důchodového pojištění, jež vyplácí Vojenský úřad sociálního zabezpečení, může ministerstvo v závislosti na svých finančních možnostech poskytovat příspěvek na stravování ve výši, kterou přispívá na závodní stravování podle jiného právního předpisu, a zabezpečovat závodní stravování ve vlastních stravovacích zařízeních podle rozpočtových pravidel; příspěvek na stravování podle tohoto zákona nelze poskytovat válečnému veteránovi, pokud je mu příspěvek na stravování již poskytován z jiného titulu,

b) je vojákem nebo zaměstnancem ministerstva, poskytuje ministerstvo v případě potřeby pomoc při začleňování do občanského života, psychologickou péči a umožňuje mu pobyt ve vojenském ubytovacím zařízení na dobu nutnou k překonání jeho tíživé sociální situace, nejdéle však na dobu jednoho roku.

(2) Válečnému veteránovi a jeho manželovi, druhovi nebo partnerovi⁴⁾ může ministerstvo v případě potřeby a v závislosti na jejich zdravotním stavu poskytnout finanční podporu na lázeňskou léčebně rehabilitační péči nebo rekreační pobyt. Finanční podporu na lázeňskou léčebně rehabilitační péči nelze poskytnout těm válečným veteránům, kteří mají možnost získat obdobnou podporu ze svého pracovního nebo služebního poměru.

§ 5a

Jmenování válečných veteránů do vyšších vojenských hodností

(1) Válečný veterán, který je vojákem z povolání nebo vojákem v záloze^{1e)}, může být jmenován do vyšší vojenské hodnosti jen podle jiného právního předpisu^{1f)}.

(2) Válečný veterán, kterému zanikla branná povinnost^{1g)}, může být jmenován do vyšší vojenské hodnosti. Do vyšší vojenské hodnosti lze válečného veterána jmenovat i posmrtně.

(3) Válečného veterána podle odstavce 2 jmenuje do hodnosti generála prezident republiky na návrh vlády a do ostatních vojenských hodností ministr obrany.

(4) Pro jmenování válečného veterána do vyšší vojenské hodnosti se nepoužije správní řád.

§ 6

Domov péče o válečné veterány

(1) V domově péče o válečné veterány (dále jen „domov“) se poskytuje zejména bydlení, strava, zaopatření a služby s pobytem spojené a v případě potřeby osobní vybavení. Péče se poskytuje formou trvalého nebo dočasného pobytu. Dočasným pobytem se rozumí časově

omezený pobyt válečného veterána v domově trvající nejméně 7 po sobě jdoucích kalendářních dnů a nejvíce 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců.

(2) Válečný veterán se podílí na úhradě nákladů na bydlení, stravu a služby. O výši tohoto podílu rozhoduje ministerstvo na základě prokázaných příjmů válečného veterána. Po úhradě podílu nákladů za bydlení, stravu a služby musí válečnému veteránovi zůstat alespoň 15 % jeho příjmu. Příjmem se pro účely úhrady rozumí příjmy podle zákona o životním a existenčním minimu^{1h}). Příjmem není příspěvek na péči²). Obdobně se toto ustanovení použije i na manžela, druha nebo partnera⁴) válečného veterána.

(3) Určení výše nákladů podle odstavce 2 a způsob jejich úhrady a případy, kdy se úhrada nákladů nepožaduje, stanoví ministerstvo vyhláškou.

(4) Organizaci domova upravuje organizační řád, který vydává ministerstvo.

§ 7

Přijetí, přerušeni a ukončení pobytu v domově

(1) Do domova lze přijmout válečného veterána, který vzhledem ke svému zdravotnímu stavu a sociálním poměrům potřebuje péči v domově. Zdravotní postižení vylučující přijetí do domova stanoví ministerstvo vyhláškou.

(2) Válečný veterán je přijímán do domova na základě písemné žádosti podané ministerstvu. Žádost může podat též poskytovatel zdravotních služeb nebo spolek uvedený v § 8 písm. b); v těchto případech je nutnou součástí žádosti písemný souhlas válečného veterána s umístěním v domově. K žádosti se přiloží kopie osvědčení válečného veterána a vyjádření lékaře o zdravotním stavu žadatele. Válečný veterán podává žádost o přijetí do domova i za manžela, druha nebo partnera⁴), a to s jejich souhlasem.

(3) V případech hodných zvláštního zřetele, zejména ze zdravotních důvodů, může ministerstvo do domova přijmout válečného veterána s manželem, druhem nebo partnerem⁴). V případě úmrtí válečného veterána lze jeho manžela, druha nebo partnera⁴) v domově ponechat, pokud o to požádá. Vyhovuje-li se žádosti o přijetí do domova, určí se doba pobytu a rozhodnutí se písemně nevyhotovuje.

(4) Požádá-li válečný veterán o přerušeni nebo ukončení pobytu v domově, ministerstvo žádosti vyhoví. Přestane-li válečný veterán splňovat podmínky pro přijetí do domova podle odstavce 1, ministerstvo rozhodne o přerušeni nebo ukončení jeho pobytu v domově.

(5) Ministerstvo může rozhodnout o tom, že do domova lze výjimečně přijmout i jinou osobu než válečného veterána, pokud nebude naplněna kapacita domova. Musí se však jednat o osobu, která vzhledem ke svému zdravotnímu stavu a sociálním poměrům potřebuje péči v domově a netrpí zdravotním postižením, které vylučuje její přijetí do domova. Tuto osobu však lze do domova přijmout pouze na dočasný pobyt a za podmínky plné úhrady skutečně vynakládaných finančních nákladů. Ministerstvo může této osobě ukončit rozhodnutím pobyt v případě, kdy obsazené lůžko potřebuje pro válečného veterána nebo jeho manžela, druha nebo partnera⁴). Pobyt v takovém případě nemůže být ukončen dříve než uplynutím posledního dne měsíce následujícího po měsíci, v němž rozhodnutí nabylo právní moci.

§ 8

Úkoly ministerstva

Ministerstvo

- a)** vydává osobám uvedeným v § 3 odst. 1 a 2 osvědčení válečného veterána a vede evidenci vydaných osvědčení,
- b)** umožňuje spolkům, které sdružují převážně válečné veterány, bezplatné využívání objektů, s nimiž hospodaří ministerstvo a právnické osoby jím zřízené, k provozování schůzové činnosti nebo pořádání kulturních a společenských akcí,
- c)** zabezpečuje oslavy Dne válečných veteránů a může zabezpečovat slavnostní a pietní akce s účastí válečných veteránů, zejména u příležitosti státních svátků a významných výročí účasti ozbrojených sil v ozbrojených konfliktech a mírových operacích,
- d)** zřizuje a spravuje domovy,
- e)** rozhoduje o přijetí válečného veterána a jeho manžela, druha nebo partnera⁴⁾ a jiné osoby stanovené v § 7 odst. 5 do domova a rozhoduje o přerušení nebo ukončení jejich pobytu v domově.

§ 8a

- (1)** Pro výkon působnosti podle tohoto zákona využívá ministerstvo
 - a)** referenční údaje ze základního registru obyvatel⁵⁾,
 - b)** údaje z informačního systému evidence obyvatel.
 - (2)** Využívanými údaji podle odstavce 1 písm. a) jsou
 - a)** příjmení,
 - b)** jméno, popřípadě jména,
 - c)** datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
 - d)** adresa místa pobytu,
 - e)** datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
 - f)** státní občanství, popřípadě více státních občanství.
 - (3)** Využívanými údaji podle odstavce 1 písm. b) jsou
 - a)** jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
 - b)** datum a místo narození,
 - c)** státní občanství,
 - d)** adresa místa trvalého pobytu,
 - e)** zbavení způsobilosti k právním úkonům,
 - f)** datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, datum, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
 - g)** den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil.
 - (4)** Ze získaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.
-

§ 9

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Přechodná ustanovení zavedena zákonem č. 88/2014 Sb. Čl. II

1. Výkon služby vojáka a příslušníka bezpečnostních sborů rozhodný pro splnění podmínek válečného veterána a zahájený přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se posuzuje podle zákona č. 170/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. U zaměstnance podle § 3 odst. 2 zákona č. 170/2002 Sb., ve znění tohoto zákona, se doba plnění úkolu mimo území České republiky započítává ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Voják a příslušník bezpečnostního sboru, který splnil podmínky válečného veterána podle zákona č. 170/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se pro účely vydání osvědčení válečného veterána posuzuje podle zákona č. 170/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Klaus v. r.
Havel v. r.
Zeman v. r.

Příloha k zákonu č. 170/2002 Sb.

VZOR OSVĚDČENÍ VÁLEČNÉHO VETERÁNA

<p>MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY Evid. č.</p> <p>VZOR OSVĚDČENÍ VÁLEČNÉHO VETERÁNA</p> <p>podle § 4 zákona č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů</p> <p>Ministerstvo obrany vydává osvědčení o tom, že</p> <p>hodnost nebo služební hodnost s hodnostním označením,</p> <p>titul, jméno a příjmení</p> <p>místo a datum narození okres</p> <p>občan České republiky, je</p> <p>VÁLEČNÝM VETERÁNEM</p> <p>Jmenovaný splnil všechny podmínky pro přiznání statusu válečného veterána.</p> <p>Údaje o výkonu služby nebo plnění úkolů v jednotlivých misích rozhodné pro vydání osvědčení:</p> <p>V Praze dne</p> <p style="text-align: right;">Oprávněná úřední osoba Otisk razítka</p>

Poznámky pod čarou

¹⁾ § 18 písm. c) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.

^{1a)} § 42 odst. 1 písm. e) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

^{1b)} § 48 odst. 8 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

§ 8 zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu.

^{1c)} § 69 zákona č. 218/2000 Sb.

^{1d)} Zákon č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, ve znění zákona č. 101/1964 Sb.

^{1e)} § 26 zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon).

^{1f)} Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, ve znění pozdějších předpisů.

^{1g)} § 2 a 7 zákona č. 585/2004 Sb.

^{1h)} Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ § 7 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

³⁾ Správní řád.

⁴⁾ Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ § 18 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.

Souvislosti

Je prováděn předpisem

191/2005 Sb. Vyhláška o zdravotním postižení vylučujícím přijetí do domova péče o válečné veterány, úhradě nákladů za pobyt v domově péče o válečné veterány a případech, kdy se úhrada nákladů za pobyt v domově péče o válečné veterány nepožaduje

Přechodná ustanovení zavedena předpisy

88/2014 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů

Je měněn

190/2005 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, a zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

70/2007 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění zákona č. 190/2005 Sb.

308/2008 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů

375/2011 Sb. Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě

88/2014 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů

Verze

č.	Znění od	Novely	Poznámka
6.	01.06.2014	88/2014 Sb.	Aktuální verze.
5.	01.04.2012	375/2011 Sb.	
4.	01.10.2008	308/2008 Sb.	
3.	04.04.2007	70/2007 Sb.	
2.	23.05.2005	190/2005 Sb.	
1.	30.04.2002		Počátek účinnosti.
0.	30.04.2002		Vyhlášené znění.